

BETEGTÁJÉKOZTATÓ

avagy mit kell tudni a kemoterápiáról?

Tisztelt Hölgyem / Uram! Kedves Betegünk!

A beavatkozáshoz melyet Önön tervezünk, szükséges az Ön beleegyezése. Ahhoz, hogy Ön dönteni tudjon, az alábbi ismertetéssel szeretnénk segítségére lenni a betegségéről, valamint a beavatkozás módjáról, jelentőségéről, következményeiről és a szóba jöhető szövődményekről.

A gyógyszeres kezelések keretében kemoterápiát és biológiai terápiát alkalmazunk a mindenkori nemzetközi és hazai szakmai irányelveknek megfelelően. A terápiát minden beteg esetében onkológiai munkacsoportunk tervezi meg a daganat szövettani diagnózisa, molekuláris genetikai profilja és részletes képalkotó vizsgálatok birtokában, a betegség stádiumának ismeretében.

Mi az, amire a kezelést megelőzően orvosától választ kell kapnia?

- miért van szüksége a kemoterápiára
- mi az előnye a kemoterápiának
- mi a kockázata a kezelésnek
- van-e más kezelési lehetőség az Ön daganatára
- mi az elfogadott standard kezelés
- hányszor tervezik a kezelést
- milyen gyógyszert/gyógyszereket fog kapni
- hogyan fogják a gyógyszert adni
- hol történik a kezelés
- mennyi ideig tart egy kezelés
- melyek a lehetséges mellékhatások és várhatóan mikor alakulnak ki
- melyik mellékhatás a legvalószínűbb
- mit tehet Ön a mellékhatások elkerülésére
- van-e olyan mellékhatás, melyről kezelőorvosát azonnal értesíteni kell

Mit nevezünk kemoterápiának?

A kemoterápia a rákos megbetegedések kezelése olyan gyógyszerekkel amelyek képesek elpusztítani a daganatsejteket. A gyógyszereket leggyakrabban injekció ill. infúziós kezelés formájában közvetlenül az erekbe juttatjuk be. Vannak szájon át szedhető tabletták is. Ritkán izomba vagy a bőr alá adott injekciókat is alkalmazunk. A kemoterápiás kezelésekre általában jellemző, hogy a véráram útján gyakorlatilag a test minden részébe el tudnak jutni, és a bárhol fellelhető daganatsejteket el tudják pusztítani. Hatásukat a sejtosztódás gátlása útján fejtik ki. Tekintettel arra, hogy a daganatsejtek általában gyorsan osztódó sejtek, így a kezelés hatására elsősorban ezek a sejtek fognak károsodni és elpusztulni. Ugyanakkor a szervezet normál sejtjei is folyamatosan megújulnak, szaporodnak, ezért kisebb mértékben, de az egészséges sejtek működése is károsodik. Emiatt mellékhatások alakulhatnak ki.

Egyetlen gyógyszer alkalmazása általában önmagában sohasem elegendő, ezért a gyógyszereket együttesen (kombinációban) alkalmazzuk. Egy kezelés időtartama általában 1-6 nap. A kezeléseket sorozatban kell alkalmazni, mert a daganatsejtek teljes kiirtásához többszörös gyógyszerhatás szükséges. A kezelések száma, a kezelés hossza erősen függ a daganat típusától, a kiterjedéstől, az egyéni válaszkészségtől! A daganatellenes kezelések általában hosszú ideig, legalább 4-6 hónapig, sokszor évekig tartanak. Ezen idő alatt nem kell végig a kórházban tartózkodni, a kezelések között legtöbbször 2-3 hét szünet van, amikor a betegek otthon lehetnek. Természetesen, ha a kezelésnek mellékhatásai vannak, akkor szintén kórházi felvételre lehet szükség.

A kemoterápiás kezelések onko-team döntést követően, egyénre szabottan, országosan egységes protokollok alapján történnek.

A kemoterápia célja:

A kemoterápia alkalmazásának többféle célja lehet: az alkalmazhatóság függ a betegség fajtájától és kiterjedtségétől, s ettől függően beszélhetünk neoadjuváns, adjuváns illetve palliatív kemoterápiás kezelési lehetőségekről.

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ Onkológiai osztály

A műtetre és a sugárkezelésre általában akkor kerül sor, ha egy jól körülírt daganatos folyamat kezelése a cél. Ezzel szemben a kemoterápia a műtét, valamint a sugárkezelés számára nem hozzáférhető területeken is képes lehet a rákos sejtek elpusztítására.

Az alkalmazott kemoterápia célja lehet:

- egy bizonyos daganat meggyógyítása,
- a tervezett sebészeti vagy radioterápiás beavatkozás előtt a daganat méretének csökkentése,
- a daganat sebészeti eltávolítása után az esetlegesen meglévő mikroszkópikus áttétek (metasztázisok) elpusztítása,
- amennyiben nincs lehetőség teljes gyógyulásra, a daganat növekedésének lelassítása, méretének csökkentése (mely utóbbi gyakran a meglévő fájdalom csökkenését is eredményezi).

Neoadjuváns kemoterápiás kezelés

Neoadjuváns kemoterápiáról beszélünk, amikor a kemoterápiát a műtét, esetleg sugárkezelés előtt alkalmazzuk. Erre általában akkor kerül sor, ha a betegnek nagyméretű daganata van, amelyet sebészileg nehéz eltávolítani vagy megkisebbiteni. A neoadjuváns kemoterápia eredményeképpen a daganat mérete csökkenhet, így könnyebben eltávolíthatóvá válhat, s a műtét során kevésbé kell érinteni a daganat környezetében lévő egészséges szöveteket, vagyis kevésbé kiterjedt műtetre van lehetőség.

Adjuváns kemoterápiás kezelés

A műtétet, esetleg a sugárkezelést követően a szemmel nem látható kicsiny áttétek eltávolítása a célja ennek a fajta kezelésnek. Ezek a daganatsejtek a nyirok utakon, illetve a vérárammal az elsődleges daganat helyétől távolra is eljuthatnak és megtapadhatnak. Akkor alkalmazzuk, ha nagy a kockázata annak, hogy a rák kiújul azokból a sejtekből, amelyeket a sebészeti beavatkozás során nem sikerült eltávolítani.

Adjuváns kezelés során általában több gyógyszert kombináltan adunk, a lehető legnagyobb dózisban, amelyet a beteg még elvisel. Az adjuváns kezelést a műtétet követően meglehetősen hamar meg kell kezdeni, általában a sebészeti beavatkozást követő 3-6 hétben el kell indítani.

Palliatív kemoterápiás kezelés

Akkor alkalmazzuk ilyen kezelést, ha a betegség gyógyítása sebészeti, sugárterápiás és kemoterápiás módszerekkel nem lehetséges, de az alkalmazott kemoterápiás szerekkel csökkenteni lehet a daganat méretét, s ezzel nemcsak a beteg túlélése nő, hanem az az idő is, amelyet viszonylag jó életminőségben tölt, ennek eredményeként pedig képes megszokott tevékenységeit folytatni.

Milyen gyógyszert kell kapnia?

Jelenleg számos daganatellenes gyógyszer van forgalomban. Daganat típusonként általában több kemoterápiás séma létezik. Az Ön tumorának jellemzőitől függően kezelőorvosa javaslatot tesz ezek közül a legmegfelelőbbre.

A kemoterápiás kúra általában több kezeléssel áll. Minden kezelést egy pihenő időszak követ. Az egyes kezeléseket és az utánuk következő pihenő időszakot együttesen kezelési ciklusoknak nevezzük. Egy kúra egy meghatározott számú ciklusból áll. A kezelőorvosa fogja megbeszélni Önnel, hogy hány cikluson fog részt venni.

A kezelések száma, a kezelés hossza erősen függ a daganat típusától, a kiterjedéstől, az egyéni válaszkészségtől! A daganatellenes kezelések általában hosszú ideig, legalább 4-6 hónapig, sokszor évekig tartanak.

Az orvosa vér, vizelet, illetve különböző képalkotó vizsgálatokkal (röntgen, UH, CT, PET/CT) ellenőrzi a kemoterápiának az Ön szervezetére gyakorolt hatását. Előfordul, hogy változtatni kell a kezelésén. Az orvosa ezt minden esetben meg fogja beszélni Önnel. Olykor a kezelést késleltetni kell, több időt adva szervezetének a felépülésre a következő kezelési ciklus megkezdése előtt. A kezelés késleltetésének leggyakoribb oka a fehérvérsejtek túl alacsony száma.

Szedhet-e más gyógyszert a kemoterápia alatt?

Néhány gyógyszer csökkentheti a kemoterápia hatását, ezért a kezelés megkezdése előtt tájékoztassa kezelőorvosát az éppen szedett valamennyi gyógyszeréről, illetve gyógyhatású készítményről.

Mellékhatások és azok kezelése

A daganatellenes gyógyszerek hatásmechanizmusuk miatt egyaránt hathatnak a rákos sejtekre és az egészséges sejtekre is, s ezzel magyarázható a mellékhatások kialakulása. Ugyanakkor a kemoterápiás szerek jobban pusztítják a rákos sejteket. Ennek biológiai háttere abban rejlik, hogy a tumoros sejtek az egészséges

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ Onkológiai osztály

sejteknel gyorsabban osztódnak, a citosztatikumok pedig a sejtek osztódásának különböző szakaszaiban hatnak.

A citosztatikumok a keringéssel a szervezet legtöbb részére eljutnak, s amellet, hogy a kívánt hatást elérik, vagyis pusztítják a szervezetben lévő daganatsejteket, hatnak az ép, egészséges sejtekre is. A hatásmechanizusból következően elsősorban azokra a sejtekre fejtenek ki nem kívánt hatást, amelyek az átlagnál gyorsabban osztódnak az emberi szervezetben. Ilyenek a nyálkahártya sejtek (szájban, gyomor-bélrendszerben, nemi szervek területén), a véréjtek (fehérvérsajt, vérlemezke, vörösvértest) és a szórtüszók sejteji.

A mellékhatások a legtöbb esetben átmenetiek. A kemoterápiás kezelés összeállításakor és az alkalmazás gyakoriságának meghatározásakor figyelembe veszik ezeket a nemkívánatos hatásokat, s a következő ciklus bejuttatására általában akkor kerül sor, amikor a szervezet az előző ciklust már "kiheverte".

Minden ember különböző, s a betegek eltérően reagálhatnak akár azonos fajtájú és dózisú gyógyszereket tartalmazó kemoterápiás kezelésekre is, s főleg az első kezelés előtt nem lehet pontosan megmondani, hogy az egyes betegeknel milyen mellékhatások fognak kialakulni. A kezelése során a lehetséges mellékhatások közül természetesen nem mindegyik alakul ki minden betegnel, s a mellékhatások erőssége is különböző, azok lehetnek enyhék, közepsúlyosak, súlyosak, nagyon ritkán (ezrelékes nagyságrendben) életveszélyesek.

A betegek reagálását befolyásolhatja általános állapotuk, a daganatos betegség fajtája, kiterjedtsége is. A nemkívánatos hatások ellenére is a betegek többsége elég jól van ahhoz, hogy folytassa mindennapi életét, s az esetek jelentős részében a kemoterápiát érdemes úgy időzíteni, hogy a kezelést követő néhány napot a beteg pihenéssel, regenerálódással tölthesse.

Hányinger, hányás

A hányinger és a hányás a beteg életminőségét leginkább befolyásoló mellékhatások közé tartoznak, azonban ezek jó része kivédhető: a hányinger és a hányás erőssége csökkenthető azokkal a gyógyszerekkel, amelyeket az elmúlt évtizedben fejlesztettek ki. Ezeket a hányáscsillapítókat a kemoterápiás kezelés előtt, alatt és után is lehet alkalmazni, injekció, tablettá vagy kúp formájában is hozzáférhetőek. A hatékony szerek tablettában vagy kúpban történő alkalmazása lehetővé teszi, hogy a kezelés után, már a kórházon kívül, otthon jelentkező hányingereket is hatékonyan lehessen kezelni.

Mit tehet Ön?

- kerülje a nagy étkezéseket, hogy ne terhelje túl a gyomrát. inkább egyen gyakran keveset a három fő étkezés helyett
- folyadékot egy órával az étkezés előtt vagy után fogyasszon egyen és igyon lassan
- kerülje az édességet, a zsírban sült és zsíros ételeket
- az ételeket hidegen vagy szobahőmérsékleten fogyassza, a zavaró illatok elkerülése végett a jobb emésztés érdekében rájja meg alaposan az ételt
- ha a reggeli hányinger a probléma, próbáljon meg száraz ételeket enni, mint például gabonapelyhek, pirított vagy keksz közvetlenül ébredés után (kivéve, ha száj- és/vagy torokfájdalma van)
- igyon tiszta, édesítetlen gyümölcsleveket, teát. Kerülje a koffeintartalmú és szénsavas italokat.
- szopogasson jégkockát, mentolos cukorkát (kivéve, ha száj- és/vagy torokfájdalma van) próbálja meg elkerülni azokat a szagokat, melyek zavarják
- étkezés után pihenjen karosszékben (két óra hosszát lehetőleg ne feküdjön le) ne viseljen szoros öltözetet
- ha hányingere van, lélegezzen lassan és mélyen használjon relaxációs technikákat
- ha a kemoterápiás kezelése alatt rendszeresen megjelenik a hányinger, közvetlenül a kezelés előtt néhány órával ne fogyasszon táplálékot
- kapcsolódjon ki, találkozzon barátaival, beszélgessen családtagjaival, hallgasson zenét, nézzen tévét, menjen színházba, moziba.

Hajhullás

A hajhullás a leginkább szemmel látható mellékhatás, amely gyakran azért zavarja a beteget, mert utal a betegségére. Ez a hatás azzal függ össze, hogy bizonyos kemoterápiás készítmények a hajhagymák gyorsan osztódó sejtjeit pusztítva gátolják a haj és a szőrzet növekedését. Gyakran a szemöldök, a szempilla, a nemi szőrzet, s a test egyéb helyein lévő szőrzet is kihullik.

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ Onkológiai osztály

A haj és a szőrzet elvesztése szinte mindig átmeneti, s az adott kemoterápiás szer alkalmazásának befejezése után a haj és a szőrzet visszanő. Ma már esztétikailag is megfelelő parókák állnak rendelkezésre, amelyet a kemoterápiás kezelésben részesülő betegek receptre, magas támogatási aránnyal kaphatnak meg.

Mit tehet Ön?

- használjon babasampont
- használjon puha hajkefét
- alacsony hőfokon szárítsa a haját
- ne daueroltassa és ne festesse a haját
- vágassa a haját rövide, így az elvékonyodó hajszálak többnek tűnnek
- használjon magas faktorú fényvédő krémet vagy sapkát/kendőt, hogy megvédje fejbőrét a nap káros sugaraitól
- használjon parókát (kezelőorvosa vényre felírja) használjon selyem párnahuzatot.

Fáradékonyság

Gyakran jelentkezik fáradékonyság a kemoterápiás kezelés alatt és a kezelés utáni néhány napban, de ha ettől függetlenül is fennáll, akkor a vörösvértest számot is ellenőrizni kell.

Mit tehet Ön?

- pihenjen többet (bár a túl sok pihenés csökkentheti az energiaszintet)
- hagyjon elegendő időt napközbeni pihenésre
- ha alvási nehézségei vannak, konzultáljon kezelőorvosával
- étkezzen változatosan, igyon sok folyadékot
- csak azokat a dolgokat végezze el, melyek igazán fontosak
- könnyű testedzés, például könnyű séta segíthet a fáradtságérzet leküzdésén
- ha ül, lassan álljon fel, ha fekszik, előbb üljön fel a szédülés elkerülése érdekében

Nyálkahártya károsodás: afták, gyulladások és hasmenés

A kemoterápia átmenetileg károsíthatja a nyálkahártyákat is. A szájüregben afták, fekélyek képződhetnek, gyulladások alakulhatnak ki. Az elváltozásokhoz kapcsolódó fájdalom korlátozhatja a táplálkozást, az idős beteg lehet, hogy nem tudja viselni a protézisét. Orvosa a szájnyálka hártáján jelentkező fájdalom mérséklésére oldatokat és ecsetelőket rendelhet, szükség esetén gyulladásgátló, antibiotikus vagy gombaellenes kezelést is indíthat.

Mit tehet Ön?

- a kemoterápia megkezdése előtt keresse fel fogorvosát (ne legyen lyukas foga, szüntessék meg a fogíny esetleges gyulladását, protézise jól illeszkedjen)
- használjon szájfertőtlenítőt (konzultáljon kezelőorvosával)
- minden étkezés után mosson fogat, használjon puha fogkefét
- fogkefét alaposan öblítse ki, és tartsa száraz helyen
- konzultáljon orvosával, aki megfelelő gyógyszerrel látja el
- hideg vagy szobahőmérsékletű ételeket fogyasszon
- pépes ételeket fogyasszon (bébiétel, krumplipüré, puha gyümölcs, lágy tojás, joghurt, krémsajt, fagyalt)
- kerülje az irritáló, savas ételeket és italokat, mint például a paradicsom és citrusfélék, a fűszeres és sós ételeket és a kemény nyálkahártyát sértő ételeket, mint például a pirítós

Nemcsak a szájnyálkahártyára hathatnak a citosztatikumok, hanem a nyelőcső, a gyomor és bélnyálkahártya sejtjeire is. Ennek a hatásnak része lehet a hányinger, hányás, de a bélnyálkahártya károsodása révén kialakulhat hasi fájdalom, hasmenés is. Erős, napi 5-10-szer jelentkező hasmenésnél, illetve ha a hasmenéses panaszok két napnál tovább tartanak, fontos, hogy a beteg orvoshoz forduljon további ellátása érdekében.

Mit tehet Ön?

- igyon lassan sok szobahőmérsékletű folyadékot (lehetőleg vizet vagy izotóniás oldatot)
- egyen zsírtalan erőlevest
- kerülje a kávé, teát, alkoholt és az édességet
- kerülje a rostús ételeket, mint például teljes kiőrlésű gabonafélék, nyers zöldségek, hüvelyesek, olajos magvak. Helyettük fogyasszon fehér kenyeret, fehér rizst, héj nélküli gyümölcskompót, krumplipürét, pürésített zöldségfélét, leőrözött csirkét vagy pulykát és halat
- tartózkodjon a zsírban sült, zsíros, erősen fűszerezett ételektől

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ Onkológiai osztály

- kerülje a tejet és tejtermékeket
- ha orvosa másként nem rendelkezik, egyen sok káliumban gazdag ételt ilyen a banán, narancsfélék, burgonya, őszi- és sárgabarack

Ritkább tünetek: allergia, bőr- és más jellegű panaszok

A kemoterápia során ritkábban jelentkező mellékhatások közül meg kell említeni az allergiás reakciókat, a vérnyomás emelkedését vagy csökkenését, a különféle bőrelváltozásokat, kiütéseket, fényérzékenységet, a szív-, máj- és veseműködési zavarokat, a vérben ion-eltérések jelentkezését (a kálium, nátrium, kalcium szint változása), a fejfájást, a tapintás és az ízérzékelés zavarait. Nemcsak a daganatos alapbetegség hajlamosíthat mélyvénás trombózisra és egyéb embóliás eseményekre, hanem bizonyos kemoterápiás szerek alkalmazása is emelheti ennek kockázatát.

A kemoterápia mellékhatásai: kísérőbetegségek megjelenése

A kemoterápiában alkalmazott gyógyszerek nemcsak közvetlenül válhatnak ki nem kívánt mellékhatásokat, hanem a szervezet működésének megváltozásával megjelenhetnek olyan betegségek is, amelyek ugyancsak az alkalmazott készítményekkel hozhatók összefüggésbe.

A vérsejtek számának csökkenése: vérszegénység és más kísérőbetegségek

A vérsejtek számának csökkenése a citosztatikus szerek csontvelő sejtekre gyakorolt hatásával függ össze, mivel a csontvelő sejtjei is gyorsan osztódó sejtek, hiszen ezek biztosítják a keringés számára a fehérvérsejteket, vörösvérsejteket, vérlemezkéket, amelyek az egészséges szervezetben is folyamatosan termelődnek és pusztulnak.

A csontvelő károsodásán keresztül kialakuló sejtszám-csökkenés közül leggyakrabban a fehérvérsejtszám csökkenése észlelhető, de a vér alakos elemei közül csökkenthet a vérlemezkék (trombociták) száma és a vörösvérsejt szám is. Ennek a mellékhatásnak a követésére az orvos a kemoterápiás kezelések közötti időben vérvérvizsgálatot rendelhet el.

Az alacsony fehérvérsejt szám mellett a szervezet fogékonyabb a fertőzésekre, lázas állapot, torokgyulladás, hörghurut, tüdőgyulladás hólyagurult alakulhat ki. Amennyiben a beteg ilyen tüneteket tapasztal, fontos, hogy forduljon orvosához, aki általában vérvizsgálat során ellenőrzi a fehérvérsejt számot, s amennyiben az alacsony, a fehérvérsejtek számát emelő injekciókat rendelhet el, hogy a laborértékek rendeződjenek.

További vizsgálatokra is szükség lehet (vizelet vizsgálat, mellkas röntgen, a vérből úgynevezett tenyésztési vizsgálatok elvégzése). Ezek ismeretében az orvos dönt arról, hogy szükséges-e antibiotikus kezelést indítani, illetve a beteg állapota és a vizsgálati eredmények szükségessé teszik-e a beteg kórházi felvételét.

Mit tehet Ön?

- gyakran mosson kezet, különösen étkezés és WC használat előtt és után
- kerülje a tömeget
- ne érintkezzen fertőző betegekkel
- kerülje az érintkezést azokkal a gyerekekkel, akik nemrég kaptak védőoltást
- ne sértse meg a körömágyat
- legyen óvatos ha ollót, kést vagy tűt használ
- használjon villanyborotvát
- használjon puha fogkefét
- ne nyomja ki pattanásait
- mindennap vegyen meleg fürdőt vagy zuhanyozzon, puha törölközőt használjon
- használjon olajat vagy krémet a bőrkeményedések ellen
- viseljen védőkesztyűt, ha kertészkedik vagy állatokat gondoz, esetleg kisgyereket tesz tisztába
- ne egyen nyers halat, húst vagy tojást
- ne vegyen be antibiotikumot kezelőorvosa tudta nélkül
- ha fertőzés bármi jelét észleli, haladéktalanul jelezze azt kezelőorvosának

Az alacsony vérlemezke (trombocita) szám szövődménye vérszegénység lehet, amely a bőrön túszerű vagy nagyobb bevérzések alakjában jelentkezhet, de kialakulhat orrvérzés, véres széklet, véres vizeletürítés. Ezeknél a panaszoknál azonnal orvoshoz kell fordulni. Amennyiben nagyon alacsony a trombocitaszám, ez vérvizsgálat formájában pótolható, s így ki lehet védeni a súlyosabb vérzéses szövődmények jelentkezését is.

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ Onkológiai osztály

A vörösvérsejt szám csökkenésekor vérszegénységről (anémia) beszélünk. A vérszegénység során csökken a vörösvérsejtek száma, illetve csökken a vérben a hemoglobin szint. (A vörösvérsejt legfontosabb eleme a hemoglobin, amely vasat tartalmaz, s fontos szerepe van az oxigén szállításában.)

Vérszegénység esetén a beteg sápadt, fáradékony, szédülés, fülzúgás jelentkezik, terhelésre (mozgás, lépcsőzés) fulladás, mindemellett aluszékonyság, vérnyomáscsökkenés, szapora pulzus jelentkezik, aminek az a magyarázata, hogy a szervezet a szív fokozott működése révén próbálja biztosítani a szövetek számára a megfelelő oxigénellátást.

A vérszegénység kezelésére az orvos általában transzfúziót rendel, bizonyos betegség illetve kezelés típusoknál ugyanakkor lehetőség van eritropoetin injekció rendelésére is. (Az eritropetin egy olyan hormon, amely a vesében termelődik, és a vöröscsontvelőben serkenti a vörösvérsejtek termelődését.)

Néhány tanács a problémák elkerülésére

- ne vegyen be gyógyszert kezelőorvosa tudta nélkül
- ne fogyasszon alkoholt
- használjon puha fogkefét
- legyen óvatos, amikor ollót, kést, tűt, illetve szerszámokat használ
- ne égesse meg magát, ha vasal vagy főz
- ne erőlködjön székelés közben
- ha vérzik az orra, puha vattával tamponálja ki
- kerülje a balesetveszélyes sportokat és egyéb tevékenységeket
- használjon villanyborotvát

Idegrendszerre gyakorolt mellékhatás

Néha a kezelés mellékhatásaként az idegrendszer működésében zavarok keletkezhetnek. Bizsergést, zsibbadást, égő érzést, gyengeséget vagy fájdalmat érezhet végtagjaiban. Bár ijesztő jelenségek ezek, általában nem súlyosak. Rendszerint a tünetek hamar visszafejlődnek. Megnyugtatóan beszéljen ezekről kezelőorvosával.

Bőrre és körömre gyakorolt hatás

Mialatt kemoterápiában részesül, lehetnek apróbb bőr problémái. Például bőrpír, kiütés, hámlás, száraz bőr, viszketés, pattanás és fokozott érzékenység a napsugárással szemben, Bizonyos vénásan adott daganatgátló gyógyszerek sötétre festhetik a bőrt a vénák mentén. Körme törékennyé, sötétté, sárgás színűvé válhat. Megjelenhetnek rajta hosszanti barázdák is. Vénásan adott gyógyszerek az érpályából kikerülve súlyos szöveti károsodást okozhatnak. Azonnal jelezze infúzió közben, ha égő, fájdalmas érzése van a tűszúrás helyén. Kiütés, hirtelen jött viszketés, nehézlégzés allergia jele lehet, azonnal jelezze a kezelő személyzetnek.

Szexualitásra gyakorolt mellékhatás

Férfiaknál csökken a spermiumok száma és mozgásképesége. Ez a változás okozhat nemzőképtelenséget, mely esetenként maradandó lehet. A kezelés hatással lehet a szexuális aktivitásra, illetve az erekcióra is.

A kezelés alatt ne essen teherbe, illetve kerülje el a gyermeknemzést. Ez azért van, mert a gyógyszerek károsíthatják a magzatot. A kemoterápia során és az azt követő néhány hónapban mindenképpen fogamzásgátlást kell alkalmazni. Ha a kemoterápiát követő első néhány napban nemi életet él, használjon óvszert. Ez a partnere védelmét szolgálja.

Nőknél a kemoterápiás szerek hatással vannak a petefészerekre, és ezáltal csökkentik a hormonszintet. Ennek eredményeként a menstruáció rendszertelenné válhat, és meg is szűnhet. Ez általában csak átmeneti állapot. A tünetek hasonlóak lehetnek a menopausához, például hőhullám, viszketés, égő érzés és hüvelyszárazság. Ezek a hüvelyi változások elősegítik a fertőzések kialakulását.

Reméljük tájékoztatónk segítette felmerülő kérdéseinek megválaszolását. A lehetséges mellékhatások minél részletesebb ismertetésével nem elriasztani akartuk az Ön számára fontos kemoterápiás kezeléstől, hanem segítséget nyújtani a tájékozódásban. Ha a kezelés során mégis kétsége merülne fel, forduljon bizalommal kezelőorvosához.

Kívánunk mielőbbi gyógyulást!